

büntetőeljárásban fellelhető egyetlen bizonyítékokra hivatkozással – valótlan tényeket állított, személyét jogerős bírósági büntetőítélet hiányában egy terrorszervezet vezérének titulálta és azt közvetítette a nagyközönség felé, hogy felperes rendkívül súlyos élet elleni bűncselekményeket követett el valamint tervezett elkövetni. Mindezt tette úgy, hogy felperes a legtöbb esetben ilyen bűncselekményekkel az idézett nyomozati bizonyíték ellenére még csak meggyanúsításra sem került.

Az elsőfokú ítéletet felperes fellebbezésére tekintettel a másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 2.Pf.20.075/2016/5/II számú ítéletével helybenhagyta és felperes jogvédelem iránti keresetét elutasította.

A jogerős ítélettel szemben felperes jogszabálysértésre hivatkozással felülvizsgálati kérelemmel élt a Kúriához. A Kúria Pfv.IV.20.081/2017/7. számú felülvizsgálati ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Megállapítható tehát, hogy az alaptörvény-ellenes ítéletek egyedi ügyben születtek, és abban az indítványozó, mint felperes vett részt, így érintettsége fennáll, és ezért az Abtv. vonatkozó §-a szerint jogosult az indítvány előterjesztésére.

Az indítványozó mind a Fővárosi Törvényszék elsőfokú, mind a Fővárosi Ítéltábla jogerős, mind a Kúria felülvizsgálati ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kéri.

Bár az Ítéltábla ítélete jogerős és végrehajtható határozatnak minősül, azonban indítványozó azzal szemben felülvizsgálati kérelemmel élt, és a hatályban fenntartó kúriai ítéletet követően, annak kézbesítésétől számított törvényi határidőn belül terjeszti elő panasz indítványát.

Figyelemmel arra, hogy az indítványozó a jogerős ítélet ellen alkotmányjogi panaszt nem terjesztett elő, valamint figyelemmel arra, hogy a Kúria a felülvizsgálati eljárásában érdemben vizsgálta a benyújtott felülvizsgálati kérelmet, és érdemi vizsgálatot követően a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta, így a 3358/2012. (XII.5.) AB végzésben foglaltakra is tekintettel indítványozó a felülvizsgálati ítélettel szemben jogosult a panasz előterjesztésére.

Mind az elsőfokú, mind a jogerős mind az azt hatályában fenntartó felülvizsgálati ítélet sérti az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait, ugyanis az ítéleteket hozó bíróság, a Magyar Állam igazságszolgáltatásra hivatott intézménye nem vette védelembe indítványozó alkotmányos jogait és nem állapította meg, hogy indítványozó jó hírnevét, ártatlanságának védelmét a sajtószerv illetve [REDACTED] megsértette.

Az eljáró bíróságok felperes jogvédelem iránti keresetét arra hivatkozással utasították el, hogy az alperesek nem állítottak valótlan, mert a büntetőeljárásban fellelhető nyomozati bizonyítékokra, egy bizonyos hangfelvételtre - melyek hitelességét a felperes a vele szembeni büntetőeljárással végig vitatta - alapították tényállításukat.

Indítványozó álláspontja szerint alapvető alkotmányossági kérdés - melyben a bírósági joggyakorlat sem egységes és melyre egyértelmű jogszabályi rendelkezés helyett egy idejétmúlt PK.14. számú kollégiumi állásfoglalást alkalmaznak -, hogy a sajtószabadság mint alkotmányos jog mértéke meddig terjed.

A sajtószerv a büntetőeljárással – szűkebb körben a titkos nyomozással - kapcsolatban szigorúan a gyanúsítás, a vádirat illetve a nyomozóhatóság sajtóközleményei tartalmáról tájékoztathat-e vagy közölhet-e a büntetőeljárással beszerzett bármely bizonyíték alapján bármilyen tény, felhasználhat-e, és ha igen milyen keretek között titkos nyomozati iratokat, a nyomozás során beszerzett olyan bizonyítékokat, melyeket számos más bizonyíték cáfol, és melyet a büntetőeljárással a gyanúsított maga is vitat.

Jogosult-e a sajtó az alkotmányban védett jó hírnevet csorbítani azáltal, hogy önkényesen kiragadott büntetőeljárási bizonyítékokra hivatkozva, kifejezetten szenzációhajhász célzattal állítson

magánszemélyekről olyat, amiben az illetőt jogerősen még nem marasztalták el, sőt meg sem gyanúsították.

E körben mindenképpen szükséges a jó hírnév tiszteletben tartása iránti alkotmányos jog és a sajtószabadság mint alkotmányos jog összemérése, a sajtószabadság határainak meghúzóása.

Indítványozó álláspontja szerint az elsőfokú, a jogerős és a felülvizsgálati ítélet sérti az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében előírt jó hírnév tiszteletben tartásának követelményét, valamint a XXVIII. cikk (2) bekezdésében biztosított ártatlanság vélelmét.

Indítványozó részére a felülvizsgálati ítéletet 2018. január 5. napján kézbesítették, így indítványa törvényi határidőben előterjesztettnek minősül.

Az Abtv. 29. §-ban megfogalmazott „alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés”, mely a panaszindítvány befogadásának törvényi feltétele, indítványozó álláspontja szerint a fentiek fényében egyértelműen fennáll.

Alapvető – az Alkotmánybíróság ügykörébe tartozó – alkotmányjogi probléma ugyanis, hogy a sajtó meddig mehet el a tömegtájékoztatás érdekében. Visszaélhet-e ezen szabadságával a sajtószenzáció érdekében a sajtószerv, a sajtószabadság körében megengedett-e a büntetőbíróság által jellemzően még nem is értékelt, hitelesnek nem elfogadott bizonyítékokra hivatkozással az adott személyről a nagynyilvánosság előtt tényeket állítani, porig rombolva ezáltal jó hírnevét, társadalmi megítélését.

Jogosult-e a sajtó olyan a nyomozati iratok között elfekvő bizonyítékokra hivatkozással állítani tényeket, amely bizonyítékot a nyomozóhatóság gyakorlatilag „értékelt” és nem fogadott el, mely abban is megmutatkozik, hogy a bizonyíték megléte ellenére az alapján nem indított büntetőeljárást az illetővel szemben.

Megteheti-e a sajtószabadság és a véleménynyilvánítás alapjogára hivatkozással bárki, hogy kénye kedve szerint válogasson egy büntetőeljárás nyomozati bizonyítékai között, és a sokszor egymásnak is ellentmondó, vitatott bizonyítékok közül olyat emeljen ki, melytől önös érdekből szenzációt vár, mellyel felkeltheti a nézőközönség érdeklődését, akkor is, ha ezt a bizonyítékot a büntetőeljárás összes többi bizonyítéka cáfolja.

Különösen fontos ezt vizsgálni annak ismeretében, hogy a büntetőeljárások hosszú éveken, akár évtizedeken át tartanak, így egy a nyomozás elején beszerzett bizonyítékokra hivatkozással közölt tényállítás valótlan voltát a sértett fél csak sok-sok évvel később, egy felmentő ítélet alapján tudná cáfolni, bíróság által megállapíttatni. Ekkorra azonban már társadalmi megbélyegzése a sajtó szenzációhajhász tevékenysége miatt réges-rég megtörtént, visszafordíthatatlanul sérült személyiségi joga.

2. Az alaptörvény-ellenesség érdemi indokolása

Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése alapján *Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák.*

Indítványozóról az [REDACTED] mint I. r. alperes a [REDACTED] [REDACTED] című műsoraiban valamint az [REDACTED] [REDACTED] es portálján személyével összefüggésben több olyan súlyos tényállítást is közölt, melyek alkalmasak jó hírnevének megsértésére és egyben sértik az ártatlanság vélelmét is.

II. r. alperes az I. rendű alperes [REDACTED] [REDACTED] műsorában hasonló tényállításokat tett felperesről.

Felperessel szemben büntetőeljárás volt (és jelenleg is van) folyamatban, és ezen büntetőeljárás egyik nyomozati bizonyítéka egy állítólagosan II. r. alperes által készített hangfelvétel, melyen II. r. alperes nem is felperessel, hanem egy felperestől független másik személlyel beszél.

Ezen hangfelvétel hiteles voltát és az abban foglaltakat felperes a büntetőeljárás során végig vitatta és vitatja jelenleg is.

Mind I. r. mind II. r. alperes azonban ezen nyomozati bizonyíték tartalmára hivatkozással azt állította indítványozóról, hogy ő és a neki tulajdonított szervezet a mindenkorai politikai hatalmat akarta megfélemlíteni és az új politikai vezetés ellen is merényleteket hajtottak volna végre, hogy indítványozó egy terrorista halálbrigád vezetője, amely MSZP-s politikusokra „vadászott” és többek között ██████████ szemben is merényletet tervezett.

Mivel pedig a médiaszerv a műsoraiban kifejezetten csak indítványozót nevezte nevén, kizárólag az ő személyére építette sorozatos tudósításait, így a nézőközönség valamennyi tényállítást - vonatkozzon az indítványozóra vagy a neki tulajdonított szervezetre – egyértelműen indítványozóra vonatkoztatta.

Az alperesi tényállításokat a nyomozóhatóság gyanúsításai, a sajtóközleményei illetve a vádirat sem támasztotta alá, csak és kizárólag a II. r. alperesi hangfelvétel, de még az sem a tényállításokkal megegyezően.

Gyakorlatilag a hangfelvételen hallható kijelentéseket az alperesek önkényesen továbbszózták, kiterjesztően értelmezték, azokból saját következtetéseket kreáltak és azokat tálták valós tényként, „bombahírként” a hallgatóság felé.

Azon állításaiknál pedig, amelyek kapcsán felperes esetében valóban volt gyanúsítás, a gyanúsítás tényét sok esetben elhallgatták, és befejezett tényként – mintha már jogerős ítélet állapította volna meg esetükben felperes bűnösségét - közölték azokat személyéről. Ezen hamis színben feltüntetett tényállítások szintén jogsértésre alkalmasak, ugyanis a büntetőeljárás adott állásának közlése indítványozó álláspontja szerint minden ilyen tényállításkor kötelezően elvárható a sajtószervtől.

A másodfokú bíróság ezzel szemben azon megállapításával próbálta alpereseket - leginkább I. r. alperest - mentesíteni fenti kötelezettsége alól, miszerint *„A felperes cselekményei közérdeklődésre tartottak számot, ekként nem volt szükséges minden egyes közlés esetében külön-külön hangsúlyozni azt, hogy az eljárás még csak nyomozati szakban van, csupán gyanúsításról van szó, köztudomású volt, hogy a felperessel szembeni eljárás még folyamatban van.”*

Azaz a bíróság szerint nem szükséges adott ügyről minden tudósításban jelezni, hogy az még csak gyanúsítás szintjén áll, mert indokolatlanul azt a vélelmet állítja fel, hogy mindenki, aki az adott tudósítást nézi – még ha véletlenül kapcsolt is a nevezett műsorra – tudja, hogy folyamatban lévő büntetőeljárásról van szó.

Ezen álláspont rendkívül sérti a büntetőeljárás alanyának alkotmányos jogát az ártatlanság vélelméhez. Ha ugyanis valakihez az adott sajtószerv csak egyetlen tudósítása jut el, mégpedig olyan, ahol nem volt feltüntetve a büntetőeljárás állása, akkor az illető joggal hiheti, hogy a gyanúsított személy a róla állítottakat elkövette.

Azoknál a tényállításoknál pedig, amelyek kapcsán a bíróságok által is elismerten nem folyt nyomozás, nem volt gyanúsítás, indítványozó számára végképp elfogadhatatlan, hogy jó hírnevének megsértése nélkül lehessen azokat közölni cáfolt és kiragadott nyomozati bizonyítékok alapján.

Fontos leszögezni, hogy ha a hangfelvételeken (amennyiben azok egyáltalán hitelesek) el is hangzanak indítványozót is érintő cselekvések, azok valótlanságok, legfeljebb II. rendű alperes beszélgetőpartner ██████████-ali felvágó hazudozások lehetnek, de semmiképpen sem igaz dolgok. Indítványozónak vagy védőjének nem volt módja I. rendű alperes műsoraiban ezt elmondani, mert szándékosan nem adtak erre lehetőséget.

Még ha esetleg a hangfelvételeken el is hangzanak az alperesiekhez hasonló jellegű állítások, elfogadhatatlan, hogy olyan bűncselekményekkel kapcsolatos tényállításokat fogalmazzanak meg indítványozó vonatkozásában, melyekkel összefüggésben még eljárás sem indult ellene, és ezt a tényt nem közlik.

Elfogadhatatlan olyan logika is, hogy ha egy adott műsorban nem állítják, hogy az előadott cselekmény(ek) gyanúsítás vagy vád tárgyát képeznék(k), akkor az adott műsor ezzel nem sért jogot, hiszen az ártatlanság vélelmének alapelve szerint, ha valakivel szemben egy cselekmény kapcsán még csak eljárás sem indult, akkor a nyilvánosságban csak azt lehet és kell vele kapcsolatban feltételezni, hogy azt nem követte el.

Ezért indítványozó szerint nem csak az a jogsértés, ha a médiában valótlanul kijelentik róla, hogy egy cselekmény miatt eljárás indult ellene, miközben nem indult, hanem az is, ha nem tisztázzák, hogy nem indult ilyen eljárás, és a nézőt abban a tévedésben hagyják, hogy esetleg indult.

Indítványozó minden perbeli érvelését nem kívánja panaszában újra megismételni, azokat tartalmazzák az ügy iratai, de fontosnak tart felidézni néhány azon alperesek által hangoztatott vádaskodást, amiket még a bizonyos hangfelvételeken elhangzottak sem támasztanak alá, a bíróságok azonban ezen esetekben sem állapítottak meg jogsértést.

[redacted] eni támadás terve [redacted] II.
r. alperes között:

[redacted]

[redacted] alperes több műsorában is hangoztatja, hogy indítványozó illetve az „ő szervezete” [redacted] is meg akarta támadni, sőt, akár löfegyvert is használt volna ellene, csak végül „tud kockázatosnak találták”, ezért „elálltak ezen tervüktől”.

A 2010. március 4-ei [redacted] ényként közli I. r. alperes, hogy „ [redacted] támadati

[redacted]

[redacted] is megjelölésre kerül, holott egyetlen bizonyíték sem támasztja alá, hogy el akart volna követni ilyen bűncselekményt a nevezett országgyűlési képviselővel szemben.

A hangfelvételeken elhangzottak sehol sem támasztják alá, hogy indítványozó illet (Lendvai István elleni támadás) tervezett volna.

II. rendű alperes hangfelvételeiből Lendvai Istvánval kapcsolatban mindössze annyi ol [redacted] [redacted] a hangfelvételen szereplő személy ([redacted] valakkal megnézte valamikor Lendvai István nyilvánosságban is megjelent lakáscímét: „a házat voltunk fönt, néztük”, illetve hogy az ehhez hasonló

belvárosi helyszíneken félnek elkövetni valamit valakik, és nem is gyűjtenek róla adatokat: „Arról nincsen semmi. Nem, nem, az a belváros. Attól fázik mindenki. Attól fázik mindenki”.

A PK14. sz. állásfoglalásban leírtak és a következetes bírói gyakorlat alapján az eljáró bíróságoknak szigorúan azt kellett volna vizsgálniuk, hogy kifejezetten indítványozóra vonatkozóan az alperesi tényállításokat a hangfelvételek és az egyéb büntetőeljárásbeli bizonyítékok egyértelműen alátámasztják-e vagy sem. Ha igen, a bírósági joggyakorlat alapján abban az esetben a valóság bizonyítása nélkül közölheték volna indítványozóról azt a nézők felé.

██████████ esán az I. r. alperesi szerv akkor járt volna el megfelelően, ha a bizonyítékoknak megfelelően azt közli, hogy „██████████ arról beszélt, hogy ██████████ lehetne robbantani a liftet.” nem pedig azt, hogy indítványozó embereivel vadászott ██████████.

Az embervadászat, liftben történő kivégzésszerű emberölés olyan súlyos bűncselekmények, melyek még a más bűncselekmények megalapozott gyanúja miatt büntetőeljárás alatt álló indítványozó alkotmányos és személyiségi jogait is rendkívüli módon sértik, így az azokra vonatkozó tényállításokat kifejezetten alá kellene támasztania nyomozati iratoknak. Ha ilyenek nincsenek akkor a jogsértés megállapítása elkerülhetetlen.

Indítványozó szükségesnek tartja a fentiek ismertetését követően azonban kiemelni, hogy a bírósági joggyakorlattal szemben álláspontja szerint ha az általa vitatott hangfelvétel szövegét szó szerint is idézték volna alperesek tudósításaikban akkor is jogsértést követtek volna el mert ezen kiragadott bizonyíték alapján – a hiteles tájékoztatás köntösébe bújtatva - nem állíthatnak olyan tényeket róla, melyek nyilvánvalóan valótlanok, amikkel személyét meg sem gyanúsították.

Határozott véleménye, hogy ezen hangfelvétel részletek híven történő közlése is csak úgy történhetne meg a sajtó részéről, hogy közben nem érzékeltetik azt, hogy az ott szereplő cselekményeket indítványozó elkövette vagy el akarta követni. Ekkor ugyanis az alkotmányban védett jó hírnevét és ártatlansága védelmét sértenék meg.

A mindenkori politikai hatalom megfélemlítésének terve

A ██████████ esethez hasonlóan nem lehet a hangfelvételeken olyat hallani, hogy indítványozó és a hozzá kötött csoport a mindenkori politikai hatalmat kívánta megfélemlíteni, hogy a választás után az új összetételű kormány ellen Molotov-koktélos illetve robbantásos akciókat tervezne.

A hangfelvételeken ilyesmi nem szerepel, és sem alperesek az eljárás során, sem a bíróságok az ítéleteikben nem is mutattak fel ennek alátámasztására bizonyítékot.

Ezt egyébként a sajtókampány kapcsán folyó eljárások egyik elsőfokú ítélete (Fővárosi Törvényszék - 70.P.21.297/2015/18.) is leszögezte: „nem lehet azt a következtetést levonni, hogy a hangfelvételen az szerepelne, hogy ██████████ emben is merényletet kívánt volna megkísérelni a szervezet.”

Sőt, egy másik felvételen már egyenesen azt fejtegeti a beszélő személy, hogy az MSZP-s politikai rezsim tagjai ellen támadásokat végrehajtó ember esetleg kaphat majd „enyhítést” vagy „kegyelmet” egy jövőbeli Fidesz kormány idején, amely fejtegetés logikailag már teljesen szemben áll azzal, hogy valaki ezen kormány politikusai ellen is ugyanúgy támadásokat akarna végrehajtani.

Olyan kijelentés, hogy „felperes és csoportja” a mindenkori politikai hatalmat akarja megfélemlíteni és várhatóan fideszes új kormányhoz köthető politikusok ellen tervezne bármiféle akciókat, sehol nem található a felvételeken.

Indítványozónak egy másik polgári peres ügyében 2015. november 3-án 2.Pf.20.219/2015/II. számon született ítéletében a szlovák rendőrség 2008. november 1-ei dunaszerdahelyi magyarellenes erőszakos cselekménye kapcsán tartott budapesti tüntetésen történekről kimondta, hogy az hogy egy rendezvényen [REDACTED] mint felszólaló, azt mondta, hogy a szlovák rendőrség tette vérbosszút kíván, nem jogosítja fel a sajtót arra, hogy azt adja a szájába, hogy „vérdíjat tűzött ki” az egyik rendőr fejére (miközben ezt a rendezvényen felszólaló [REDACTED] mondta). A bírósági ítélet szerint nem számít az sem, hogy egyébiránt [REDACTED] ekklaráltan egy csoporthoz, közösséghez tartozott abban az időben [REDACTED] Számtalanszor jelentek meg együtt, szólaltak fel egy rendezvényen.

Indítványozó szerint ez a helyes és követendő példa jelen ügyében is.

Megjegyzendő, hogy ehhez képest [REDACTED] hangfelvételen hallható személlyel soha nem vállalt közösséget indítványozó, nem szólalt meg vele együtt sehol, nem jelent meg vele együtt sehol. Kettőjük közti szorosabb kapcsolatra semmilyen objektív bizonyíték nincs, azt csak [REDACTED] tja a felvételen, hogy van köztük ismeretség.

A hivatkozott ítélet logikája alapján tehát elfogadhatatlan az, hogyha a [REDACTED] féle hangfelvételen [REDACTED] provokáló megjegyzései kíséretében [REDACTED] mentálgat, hogy miként lehetne [REDACTED] rárobbantani a liftet és megjegyzi, hogy ő egyszer látta a házat, továbbá, hogy a „belvárostól fázik mindenki”, ezt a sajtó úgy tálalja, hogy egy [REDACTED] kötött – [REDACTED] is magában foglaló – csoport (melynek [REDACTED] ráadásul vezetőjeként aposztrofálják) konkrétan „tervezete [REDACTED] megtámadását, amitől csak azért állt el, mert kockázatosnak ítélték a helyszínt”.

Ugyanígy elfogadhatatlan az, hogy ha a hangfelvételen az hangzik el [REDACTED] hogy az utcai tüntetések „Orbán alatt is ugyanígy fognak menni”, illetve Csintalan Sándor megverése kapcsán, hogy ő „fideszes izé, a FIDESZ-nek az alelnöke”, akkor azt úgy tálalja a sajtó, hogy egy [REDACTED] kötött – [REDACTED] is magában foglaló – csoport (melynek [REDACTED] ráadásul vezetőjeként aposztrofálják) a mindenkori politikai hatalmat akarta megfélemlíteni és várhatóan a fideszes új kormányhoz köthető politikusok ellen támadásokat, „molotov-koktélos meg robbantásos akciókat” tervez.

A fentieket így konkrétan a hangfelvételen állítólagosan beszélő [REDACTED] hatkozásában se lehet az ott elhangzottak alapján kijelenteni, nemhogy még kiterjeszti azokat másokra (jelen esetben indítványozóra).

Felperes a fentiekben is rá kíván mutatni a bírósági ítéletek visszásságaira, jogsértő voltára, arra, hogy elmulasztották vizsgálni az alperesi állításokat alátámasztó bizonyítékrészleteket (hangfelvétel és II. r. alperesi tanúvallomás részletek) összességükben és teljességükben, ugyanis azok részletes vizsgálata után azt kellett volna megállapítaniuk, hogy azok nem támasztják alá az alperesi állításokat. Azok nem tartalmaznak konkrét merényleteket, merénylet tervezeteket, ezeket csupán I. és II. r. alperesek fogalmazták bele.

Az Alkotmánybíróság 34/2017. (XII.11.) számú határozatában pedig maga rögzítette, hogy

„Természetesen a sajtó tájékoztató tevékenységének szabadsága sem korlátlan, hanem más alapvető jogok vagy alkotmányos értékek érvényesülése érdekében kötelezettségekkel tüzdel. ...A sajtószabadság gyakorlása önmagában nem terjed ki a valótlanosságok közzétételére, sőt az újságírók egyik fő felelőssége éppen a közölt hírek, információk hitelességének ellenőrzése.”

„A mások közléseiről tudósító sajtó felelősségére vonatkozó teszt lényegi eleme, hogy az újságíró a más személyek által megfogalmazottakat hűen, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölve, saját értékelés nélkül közvetíti-e a közvélemény felé.”

„Visszaélést jelentene például, ha a sajtó-tájékoztatóról szóló tudósítás címe megtévesztő lenne a közlések forrását vagy természetét illetően, és azt a látszatot keltené, hogy a benne foglaltak a médiatartalom-szolgáltató saját állításai vagy nem vitatott közlések.

Indítványozó ügyében pedig éppen ezen visszaélés figyelhető meg, a hangfelvételen szereplő dolgok sajtó általi továbbértelmezése, továbbgondolása, indítványozó személyére vetítésének nézők felé tényállás formájában történő közvetítésével.

Indítványozó sérelmezi továbbá azon bírósági álláspontot is, hogy a sajtó nézettség-növelő célzattal bármilyen bizonyítékot jogsértés nélkül kiragadhat és ismertethet.

A másodfokú bíróság ítéletének indoklása alapján „az I. rendű alperes jogosult a megítélése szerint a néző- vagy olvasóközönsége érdeklődésére számot tartó, az adott büntetőeljárás egyes, általa kiragadott részleteinek ismertetésére is abban az esetben, ha tájékoztatása megfelel a büntetőeljárás anyagának, az a büntetőeljárásban felmerült, ott rendelkezésre álló adatokon alapul.”

Mindezzel összhangban fejtette ki a Kúria felülvizsgálati ítéletében, hogy „...a sajtó bizonyítási kötelezettség nélkül tudósíthat a büntetőeljárás anyagát képező bizonyítékról olyan időpontban is, amikor az adott bizonyíték az aktuális gyanúsítás vagy vád tárgyát nem képezi, mert ettől függetlenül a bizonyíték tényleges létéről szóló közlés a büntetőeljárás akkori állapotának megfelel.”

Indítványozó álláspontja szerint a fenti ítéleti megállapítások tévesek, mindenképpen szükséges meghúzni ugyanis egy határt, hogy a büntetőeljárás mely iratairól, milyen bizonyítékok alapján és milyen célzattal tájékoztathat a sajtó, és azt a büntetőeljárás állásának milyen módon történő megjelenítésével teheti meg.

Magában egy nyomozási eljárásban megtalálható bizonyíték, egy hangfelvétel nem igazolhatja az alperesi valótlan állításokat, az azon szereplő kétes információkat az ártatlanság vélelmének illetve a jó hírnévnek a sérelme nélkül nem lehet a nagy nyilvánosság elé tárni.

Ezt semmilyen érdek nem indokolhatja, ugyanis ebben az esetben a büntetőeljárás alanyának - de akár azon személynek is, aki nem is alanya a büntetőeljárásnak csupán személyét megemlíti az adott nyomozati bizonyíték - olyan súlyos jogsértéseket, meggyanúsításokat kellene ésszerű indok nélkül eltűnnie, melyek sokszor helyrehozhatatlan módon rombolnák jó hírnevét, és lejáratnák személyét akár egy egész ország nyilvánossága előtt.

Különösebb vizsgálat nélkül is kijelenthető, hogy a hangfelvételen szereplő igazolatlan információk nem a nyomozás állását testesítik meg, a nyomozás állása a bizonyítékok értékeléséből, magából a gyanúsításból, a nyomozóhatósági sajtóközleményekből ismerhető meg.

Indítványozó véleménye szerint csupán amiatt, mert „erre kíváncsiak a nézők”, ebből lesz „médiaszenzáció” a sajtó nem jogosult egyetlen nyomozati bizonyítékot kiragadni és azt a büntetőeljárás adott állásáról szóló tájékoztatásként feltüntetni.

A szakirodalomban ebben a körben több, az indítványozói álláspontot mindenben osztó szakmai vélemény található.

Ilyen többek között dr. Csehi Zoltán tanszékvezető egyetemi tanár (PPKE Állam és Jogtudományi Kar) tanulmánya a bűnügyi tudósítások kérdéseiről a "A személyiség és a média a polgári és a büntetőjogban" c. tanulmánykötetben (Wolters Kluwer Kiadó, 2014).

A személyiségvédelem terén elismert szaktekintélynek számító szerző a "A bűnügyi tudósítások kérdései a sajtószabadság és a személyiségi jog védelme között" c. tanulmányában a következőket fejti ki (62-63.o)

"A büntetőeljárás nyomozati szakasza Magyarországon – mint ahogyan a többi civilizált jogrendszerben – nem nyilvános eljárás. A nyomozati eljárásban azt derítik ki, hogy a feljelentésben tett állítások igazak-e, és alkalmasak-e a büntetőjogi felelősségre vonással kapcsolatos eljárás megindításához, vagy ellenkezőleg, a felelősségre vonás feltételei hiányának megállapításához vezetnek. A Be. pontosan meghatározza, kik vehetnek részt az eljárásban, és ezen személyek milyen jogokkal rendelkeznek a nyomozati anyagok és eljárási cselekmények megismerhetőségét tekintve. Ezek az előírások a jog és az alkotmányos rend védelmét szolgálják, ezért szabályozza külön jogszabály, hogy ilyen, nem nyilvános eljárásról hogyan kell és lehet tájékoztatni.

Természetesen a nyomozati szakaszról is adható tájékoztatás, ennek jogosultja kizárólag a nyomozóhatóság volt a 10/1986. (IX.1.) IM-BM együttes rendelet különleges rendelkezései szerint.

E korábbi szabályok a sajtószabadság korlátjaiként is értékelhetők, amelyek miatt folyamatban lévő nyomozati eljárás esetén a sajtó általános és korlátlan tájékoztatási szabadsága nem tudott érvényesülni, mivel:

- a tájékoztatás forrása eleve speciálisan szabályozott, természetesen a sajtó más forrásból is tájékozódhat;
- az érintett személy(ek) alkotmányos és személyiségi jogait súlyosan érintheti bárminemű közlemény;
- a nyomozati eljárás nem nyilvános eljárás, nem közlik, és nem is kötelesek közölni a sajtóval minden egyes nyomozati cselekmény eredményét;
- a feljelentő és egyéb sértettek magánérdeke nem minősülhet olyan társadalmi érdeknek, amely alapján a sajtószerv megsértheti az Alkotmányban rögzített elidegeníthetetlen emberi jogokat és a Ptk.-ban biztosított alapvető személyiségi jogokat a nyomozati tények és események nyilvánosságra hozatalával."

A tanulmány szerint a PK 14. számú állásfoglalás a már lezárt nyomozati eljárás utáni eljárási szakról, a vádiratról, majd az annak alapján a nyilvánosság előtt zajló büntetőbírói tájékoztatásról rendelkezik, pontosan azért, mert a zárt nyomozati szakaszban több olyan tény, illetve bizonyíték is felmerülhet, melyet később a nyomozóhatóság értékelése során - bármilyen okból kifolyólag – nem vesz figyelembe, így ezen tények nem képezik sem a gyanúsítás sem a későbbi vád alapját, azok nem testesíthetik meg a nyomozás aktuális állását.

Ezen tények tulajdonképpen alaptalan, valótlan tények, melyeket értékelésükkor a nyomozóhatóság sem méltat arra, hogy azokat akár csak gyanú szintre is emelje.

A nyomozati szakban tehát a sajtóval szemben fokozott elvárás érvényesül, hiszen az ügynek ebben a fázisában a megismerhető tények még nem a végleges állapotot tükrözik.

A tanulmány kiemeli, hogy "a sajtószabadság – mint a véleményszabadság része – a demokratikus társadalom egyik fontos alapja, de az ilyen esetekben két másik alapvető alkotmányos joggal áll ellentétben, illetve azokat sértheti:

- a nemi, faji, etnikai hovatartozás és vallási felekezetre való tekintet nélkül, valamennyi személyt megillető emberi méltóság védelme, amely egy feltétlen és kivételt nem ismerő alkotmányos tétel;
- a szintén az alkotmányban védett ártatlanság védelme."

Következtetésében pedig megállapítja, hogy a sajtót semmi sem jogosítja fel arra, hogy emberi méltóságot és az ártatlanság védelmét korlátozhatná tevékenysége során.

Ezen tételekkel összhangban állnak az újságírói-etikai szabályzatok [Európa Tanács 1003 (1993) számú határozata] melynek 22. pontja kifejezetten kimondja, hogy az információk és a vélemények közzétételekor tiszteletben kell tartani az ártatlanság védelmét, különös tekintettel a még folyamatban lévő ügyekre. A 4. pontja pedig kiemeli, hogy a híreknek hiteles, bizonyított és ellenőrzött forrásokból kell származniuk, és azok bemutatása nem lehet részrehajló.

Ezt a nézetet erősíti a német jog felfogása is, miszerint az újságírói kötelesség része a közzétételt megelőző gondos kutatómunka és tények ellenőrzése, ami alól csak akkor mentesül egy bizonyos fokig a sajtó, ha az információ hivatalos személytől származik (például az erre felhatalmazott ügyészségtől).

Fontos elem továbbá, hogy a sajtónak meg kell próbálni az érintett személyt szembesíteni a tervezett közlemény tartalmával, és meg kell kérdezni, hogy miként látja azt.

A német jog szerint az újságírónak tehát minden lényegi kérdés tekintetében, amit megjelentetni szándékozik, ki kell kérnie a másik fél véleményét, valamint további fontos követelmény a leírtakkal kapcsolatban, hogy a közlemény semmiféle előítéletet ne tartalmazzon, a sorok között se lehessen burkolt célzásokat olvasni.

Az Európa Tanács büntetőügyekkel kapcsolatos információk szabályozására vonatkozó 2003/13. számú ajánlása szerint az igazságügyi szervek csak ellenőrzött és bizonyított tényeket, illetve csak olyan információkat közölhetnek a sajtóval, amelyek ésszerű vélelmen alapulnak.

A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (3) bekezdése szerint pedig

A sajtószabadság gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, nem sértheti a közérkölcset, valamint nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével.

A fentiekből következően indítványozó esetében a hangfelvételtől eltérően a nyomozóhatóság mint erre felhatalmazott hivatalos szerv által megjelentetett sajtóközlemények az ellenőrzött, hiteles források, azoknak megfelelően jogosult a sajtó tájékoztatni.

A sajtó pedig nemcsak jogosult, de köteles is az ezeknek megfelelő tájékoztatásra, mint médiaszereplőtől fokozott felelősség várható el tőle.

Azon tényállításokat pedig, amiket a nyomozóhatóság közleményei nem támasztanak alá, azokat jogvédelem sem illetheti meg.

A sajtószabadság sem korlátlan jog, főleg öncélú, „nézettségvadász” használata nem járhat mások személyiségi jogainak sérelmével.

Indítványozó saját ügyében ismételtlen kiemeli, hogy a titkos nyomozás során beszerzett számtalan bizonyítéknak csupán egyike a II. r. alperesi hangfelvétel, melynek eredete, illetve manipulálatlan volta is kétségbe vonható, így arra a rendkívül súlyos - nyomozóhatóság által sem közzétett - tényállításokat alapozni személyiségi jogi sérelem nélkül nem lehet.

A nyomozás során a hangfelvétel, mint bizonyíték értékelésekor ugyanis maga a nyomozóhatóság ítélte meg úgy, hogy az azon elhangzottakat más bizonyítékokkal összevetve, azokat egészükben értékelve csak bizonyos állítások vonatkozásában ad hitelt a hangfelvételnek, és csak ezekben az esetekben közöl gyanúsítást.

Indítványozó saját ügyében is hangsúlyozza, hogy a büntetőeljárás, illetve szűkebb értelemben a nyomozati szakasz adott állását a gyanúsítások illetve későbbiekben a vádiratban foglaltak adhatják meg. A sajtó ezek alapján tud és ezek alapján köteles az adott eljárásról tárgyilagosan tudósítani.

Ha valamennyi, a nyomozati eljárás során felvett bizonyítékban szereplő valamennyi állítást a nyomozati szakasz adott állásának tekintenénk, akkor az ártatlanság vélelmét és a polgári jogvédelem funkcióját üresítenénk ki, mert a számtalan, sokszor egymásnak is ellentmondó bizonyíték közül egynek olyan jelentős szerepet tulajdonítanánk, amelyre (egy későbbi gyanúsítás hiányában is) bátran hivatkozhatna bárki, bárminemű következmény nélkül.

Összefoglalva tehát a nyomozás, a büntetőeljárás állásának megfelelő tájékoztatás és a felperesi jó hírnév tiszteletben tartása követelményének akkor tett volna eleget mind I. r. mind II. r. alperes, ha szigorúan a nyomozóhatóság sajtóközleményeiben illetve a gyanúsításban valamint a vádiratban

foglaltakról tájékoztatta volna a közvéleményt, tájékoztatása tárgyilagos lett volna és nem különböző titkos nyomozati bizonyítékokban szereplő, a nagyközönség körében kifejezetten szenzációként értékelendő, „bulvárgyanús” tényekről, információkról közvetített volna.

Indítványozó álláspontja szerint esetében az eljáró bíróságok elmulasztották összemérni a sajtószabadsághoz való jogot az egyén jó hírnevének tiszteletben tartása iránti alkotmányos követelménnyel abból az aspektusból, hogy megilleti-e a sajtót a tájékoztatáshoz való jog akkor, ha ezen tájékoztatás öncélúan, szenzációhajhászás, a közönség érdeklődésének felkeltése érdekében teszi, és nem a hiteles tájékoztatás érdekében.

A 28/2014. (IX. 29.) AB határozat [42.] bekezdésében az Alkotmánybíróság is rögzíti ugyanis, hogy *Mindaddig, amíg valamely tájékoztatás nem visszaélés a sajtószabadság gyakorlásával, az emberi méltóság védelmével összefüggésben a személyiségi jogok sérelmére való hivatkozás ritkán alapozza meg a sajtószabadság gyakorlásának a korlátozását.*

Mindebből pedig az következik, hogy a sajtószabadság sem korlátlan, azt visszaélésszerűen gyakorolni más alkotmányos jog sérelmére nem lehet.

Amennyiben a fenti vizsgálatot az eljáró bíróságok az adott ügyre vetítve kellő részletességgel elvégezték volna, úgy az indítványozó jó hírnevének megsértését szükségszerűen meg kellett volna állapítaniuk, ugyanis alperesek a sajtószabadság köntösebe bújtatva felperesről – kifejezetten hangulatkeltés céljából – többek között azt állították, hogy a mindenkori politikai hatalmat akarta megfélemlíteni, az új politikai hatalommal szemben is merényleteket, robbantásokat tervezett volna, vadászott az MSZP-s képviselőkre, sőt Lendvai Ildikót saját háza liftjében akarta felrobbantani.

Mindezek rendkívül súlyos, az érintett személyére figyelemmel egyértelműen gyalázkodó vádak (*indítványozó minimum gyalázkodásnak tekinti például azt, ha személyéről azt állítják a hangfelvételre hivatkozással, hogy ő „vadászik” országgyűlési képviselőkre*), így feltéve de nem megengedve ha el is fogadjuk a kúriai ítélet azon megállapítását, hogy a hanganyag a feljelentéssel esik egy megítélés alá, emiatt pedig tartalma csak akkor szolgálhat személyiségi jog megsértésének alapjául, ha abban olyan gyalázkodás történik, a jogsértést akkor is meg kellett volna állapítani.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (2) bekezdése szerint *Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.*

Hasonló, lényegi tartalmukat illetően azonos rendelkezéseket tartalmaznak az irányadó nemzetközi egyezmények és iránymutatások is. Az EJEE 6. cikk 2. pontja alapján

Minden bűncselekménnyel gyanúsított személyt mindaddig ártatlannak kell vélelmezni, amíg bűnösségét a törvénynek megfelelően meg nem állapították.

Az Alkotmánybíróságának állandó gyakorlata szerint a hivatkozott rendelkezés olyan tételt fogalmaz meg, amely a jogállam egyik alapelve. A testületnek az az álláspontja, hogy elsősorban az állam büntető hatalmát korlátozó olyan alkotmányos szabályról van szó, amely más alkotmányos alapjog miatt nem korlátozható, s amelyet fogalmilag sem lehet "nem teljesen" érvényesíteni. Az ártatlanság védelme a büntető ügyben eljáró hatóságok számára kötelezően követendő olyan parancs, mely szerint a jogerős ítélet meghozataláig a terhelt nem kezelhető bűnösneként. Az elv érvényesülése a döntésre jogosított büntetőeljárás hatóságokkal szemben az elfogulatlan, pártatlan megközelítés követelményét, a prejudikáció tilalmát támasztja [19/2009. II. 25. AB határozat].

Az elvvel kapcsolatban sok a félreértés. Vígh József például vitába száll magával a kifejezéssel is, hiszen álláspontja szerint a gyanúsított státusz fogalmi ellentmondásban van azzal, hogy az adott személyt ártatlannak kell vélelmezni, miközben alapos (ma: megalapozott) gyanú valószínűsíti a bűnösséget (Vígh, 1994:39).

Természetesen nem erről van szó. Az alkotmányos szabály senkit nem kötelez arra, hogy annak megfelelő véleményt alakítson ki a terhelt általi elkövetés lehetőségéről. Arra viszont mindenkit, hogy tartózkodjék az olyan megnyilvánulásokról, amelyek logikusan feltételezik a bűnösséget azt megelőzően, hogy bíróság jogerősen megállapította volna. Indítványozó esetében ezt alperesek többszörösen is megsértették.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának következetes gyakorlata értelmében a garanciákat nem a jogszabályok szó szerinti alkalmazásával, hanem rendeltetésük szerint kell alkalmazni. Ebből (is) következik, hogy az ártatlanság védelme nem kizárólag a büntetőeljárás követelménye, az alkotmányos alapelv (Szikinger, 1989). Ezt lényegében az Alkotmánybíróság is elismerte, bár hozzátette a már hivatkozott határozatban: a korlátlan kiterjesztés sem lehetséges, a követelmény érvényesülésének szükségességét az adott esettől függően kell elbírálni. Az mindenesetre általánosan elfogadottnak tekinthető, hogy a bűnösség fennállására utaló kifejezések használata mind a büntetőeljárásán belül, mind pedig azon kívül sértik az ártatlanság védelmét.

Az Emberi Jogok Európai Bírósága következetesen megállapítja az állam felelősségét minden olyan esetben, amikor felelőtlen, vagy éppen célzatosan prejudikáló nyilatkozatokkal befolyásolják az igazságszolgáltatást és a közvéleményt. A testület hangsúlyozta, hogy a folyamatban lévő nyomozásokról lehet tájékoztatást adni, de kizárólag az ártatlanság védelmének szem előtt tartásával.

Súlyosan sérti ezt a követelményt, ha éppen a legmagasabb rangú rendőrtisztek nyilatkoznak a bűnösség kimondásával, vagy akár csak sugalmazásával (v.ö. *Allenet de Ribemont kontra Franciaország ügy, 15175/89.*). Ebben az ügyben kifejtette az EJEB, hogy nem csak bírótól vagy bíróságtól eredhet e jog megsértése, hanem más közhatóságtól, de akár a sajtótól is. A francia a kérelmező őrizetbe vétele és kihallgatása a vizsgálóbíró által néhány nappal korábban indított bírói vizsgálat keretében illeszkedik és ezért "vádloznak" kellett tekinteni. A két magas rangú rendőrtisztviselő volt megbízva a nyomozással. Az általuk a kérelmezőről egy sajtótájékoztatón - a folyamatban lévő bírói vizsgálat ellenére - elmondottak és a belügyminiszter által is megerősített kijelentésük a vizsgálat elrendelésével magyarázható és közvetlen kapcsolatban voltak egymással.

Ennél fogva az EJEE 6. cikk 2. pontja alkalmazható volt, azonban e rendelkezés nem akadályozza meg a hatóságokat, hogy a nyilvánosságot tájékoztassák a folyamatban lévő büntetőeljárásról, de megkívánja, hogy ezt teljes diszkrécióval és az ártatlanság védelmének tiszteletben tartása mellett tegyék.

Kimondta az EJEB ebben az ügyben, hogy a letartóztatással kapcsolatos dokumentumok megfogalmazásain túlmenően az ártatlanság védelme mindenképp a sajtó, valamint az ügyvel foglalkozó állami és rendőri vezetők nyilatkozatai miatt sérült.

A *Nešt'ák kontra Szlovákia ügyben* (65559/01. sz. kérelem, 2007. május 27-i ítélet) az Emberi Jogok Európai Bírósága azt is kimondta, hogy sértik az ártatlanság védelmét azok a megfogalmazások – még akkor is, ha a szövegből egyébként kiderül: megalapozott gyanúról van szó -, amelyek a terhelt bűnösségét vetítik elő. Szlovákiában a területi bíróság azt állapította meg, hogy a bizonyítékok az elkövetést támasztják alá a motívummal és a terhelt személyiségének negatív vonásaival együtt. Ezt a strasbourgi bíróság az ártatlanság védelme megsértéseként értékelte.

Az Alkotmánybíróság több határozatában is kiterjesztően értelmezte az ártatlanság védelmét, amely azon az elvi alapon nyugodott, hogy a jogállam által védett élet- és jogviszonyok körében az ártatlanság védelmének elve egyre több területen érvényesül. Vagyis az ártatlanság védelme elsősorban büntetőeljárás garanciaként a tisztességes eljárásához való jog egyik eleme, de nem kizárólag a büntetőeljárásban érvényesül, és esetenként vizsgálendő, hogy egy joghátrány az ártatlanság védelmének alkotmányos tartalmával összefüggésben áll-e.

Az ártatlanság védelme nem csupán az ügyben eljáró hatóságok kötelező alapelve, hanem miként arra az ENSZ Emberi Jogi Bizottsága is rámutatott, a médiának is tartózkodnia kell(ene) minden olyan híradástól, mely alááshatja az ártatlanság védelmének érvényesülését.

Hasonlóan foglalt állást az Emberi Jogok Európai Bírósága számos ügyben, megerősítve, hogy az ártatlanként kezelést nem csupán a büntetőeljárásban részt vevő hatóságok, hanem a média is köteles tiszteletben tartani, hiszen ez az elv az alkotmányos büntetőjog egyik alapintézménye, a védelem pedig mindenkit megillet, beleértve természetesen (és mindenekelőtt) a büntetőügy terheltjét.

Ez azt jelenti, hogy nem születhet olyan tájékoztatás a sajtó részéről, mely a bűnösséget akár sugallva is befolyásolhatja a terhelt eljárási helyzetét. Bizonyítja ezt például a Fővárosi Törvényszék 2013. december 16-án elsőfokú – azóta a Fővárosi Ítéltábla által jogerőre emelt – ítélete, mely kimondta, hogy az alperes cikkében szereplő „brutális sorozatgyilkos” kifejezés megsértette a felperes jó hírnevét és becsületét, tekintettel arra, hogy a sérelmezett cikk megjelenésének időpontjában a felperes büntetőjogi felelősségét bíróság nem állapította meg, ennek ellenére a cikkben az tényként került feltüntetésre. A tájékoztatás színvonala tehát szinte laponként eltérő. Az országos politikai/közéleti napilapok törekszenek leginkább arra, hogy megfelelő, szakszerű, pontos és hiteles információkat nyújtsanak. A bulvárlapok tudósításai már jóval több kívánnivalót hagynak maguk után.

Az *Ürfi Cetinkaya kontra Törökország* ügyben pedig a strasbourgi Bíróság azt állapította meg, hogy az ártatlanság védelmét sérti az is, ha egy bírósági sajtóközleményben „nemzetközi drogcsempészek” minősítenek egy terheltet egy folyamatban levő büntetőeljárásban, ám sem a sajtóközleményt kiadó bíróságtól, sem pedig az azt közlő médiumoktól nem kapott lehetőséget sem a helyreigazításra, sem a válaszra. Lényegében ezzel azonosnak tekinthető az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának gyakorlata is a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya alapján.

Mindezeket a magyar szabályozásra vonatkoztatva kiemelkedő jelentőségű, hogy a sajtó tájékoztatása – a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. tv. szerint – sokoldalú, tényszerű, időszerű, tárgyilagos és kiegyensúlyozott legyen. Ám az, azért mégsem várható el, hogy a bíróság elnöke, az általa megbízott személy, vagy a rendőrség által tartott sajtótájékoztatón elhangzott tényállások valóságtartalmát is ellenőrizze. Így nem sérti az ártatlanság védelmét és a személyiségi jogokat a sajtóközlemény, ha a rendőrségi sajtótájékoztatón elhangzottakkal egyezően tudósít, abban az esetben sem, ha egyébként a sajtóközleményben szereplő tényállást a nyomozati iratok sem támasztják alá. Ez a bírósági határozat, mely lényegében megfelel a jelenlegi magyar bírói gyakorlatnak, ugyanakkor azt is eredményezi, hogy a büntetőeljárás terheltjének a médiával szemben semmilyen igényérvényesítési lehetősége nincs abban az esetben, ha a sajtóközlemény egyes állításait vitatja.

Az Alkotmánybíróság a Hunvald ügyben megvizsgálta a sajtó és az ártatlanság védelmének viszonyát és arra jutott, hogy vizsgálható, hogy a sajtó megsértette-e az ártatlanság védelmét.

Az Alkotmánybíróság az ügy megítélése során figyelembe vette az EJEB esetjogát is és utalt arra, hogy az EJEB gyakorlatában felmerült az ártatlanság védelmének sérelme a bűnösséget sugalló sajtókampánnyal összefüggésben is. Ezekben az ügyekben az EJEB azt hangsúlyozta, hogy akkor nem állapítható meg az ártatlanság védelmének sérelme, ha a kampány semmilyen vonatkozásban nem veti fel az állam, vagy az állami közhatalmi szervek felelősségét, illetve nem merül fel bármilyen befolyása a bíróságok ítélezési tevékenységére.

Az ügy vonatkozásait értékelve az Alkotmánybíróság leszögezte: az indítványozó által benyújtott alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy alapjogi relevanciája több vonatkozásban merül fel. Az indítványozó személyiségi jogi igénye alapvetően abból fakad, hogy róla a sajtószervek fényképet készítettek, és ezt hozzájárulása nélkül, a vele szemben megindított büntetőeljárásról készített tudósításhoz illusztrációként felhasználták. Az ügy alapjogi relevanciája másrészt azon alapul, hogy az indítványozóval mint közszereplő politikussal szemben megindított büntetőeljárás olyan közérdeklődésre számot tartó esemény, amelyről az alperesek jogosultak voltak tájékoztatást nyújtani. Az ügy, ezért összefüggésben áll a sajtószabadsággal is. És végül nem hagyható figyelmen kívül, hogy

az alperes által közölt tudósítás olyan képi illusztrációt tartalmaz, amelyen az indítványozó bilincsen látható még azelőtt, hogy büntető ügyében jogerős bírói döntés született volna. Ebben az összefüggés az ügy felveti az ártatlanság vélelmének a relevanciáját is.

Mindezek alapján a képi illusztrációval összefüggésben az Alkotmánybíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a sajtószervek naponta tudósítanak arról, hogy mikor kinek az előzetes letartóztatásáról dönt a bíróság, és arról is számot adnak, hogy miként dönt a bíróság az előzetes letartóztatás kérdésében. Ezekben az esetekben a filmfelvételeken, fotókon bilincsen, vezetőszáron látható a gyanúsított, de őt a jogerős elítélésig ezzel együtt is megilleti az ártatlanság vélelme.

Az Alkotmánybíróság hangsúlyozta, hogy az eljáró bíróságok az ügy alapjogi kérdéseire figyelemmel jártak el. A Kúria ítéletének indokolásából egyértelműen megállapítható, hogy döntése során a sajtószabadságnak tulajdonított döntő jelentőséget. A Kúria kifejezetten hangsúlyozta ítéletében: az állandó bírói gyakorlat szerint a sajtószerv helyreigazítás kötelezettsége nélkül, objektív módon tudósíthat valamely büntetőeljárás aktuális állásáról. A tudósítással szemben az a követelmény, hogy összhangban álljon az adott eljárás aktuális állásával, és tartsa tiszteletben az ártatlanság vélelmének alkotmányos alapelvét.

A fentiek fényében indítványozó álláspontja szerint az alperesek súlyosan megsértették az ártatlanság vélelmének követelményét is, azonban az eljáró bíróságok mindezt figyelmen kívül hagyták.

Végezetül indítványozó kiemeli, hogy az Alkotmánybíróság korábban hivatkozott 34/2017. (XII.11.) AB határozatában is hangsúlyozta azt, hogy *a kijelentésekről hűen, saját értékelés nélkül tudósító, a közlések beazonosítható forrását egyértelműen megjelölő és a jóhírnevet esetleg sértő tényállításokkal érintett személy cáfolatának is helyet biztosító (vagy a válaszadás lehetőségét felkínáló) médiatartalom-szolgáltató a sajtószabadság által védett alkotmányos küldetését teljesíti, így e tevékenységét nem lehet a személyiségi jogsértés polgári jogi szankcióit megalapozó híresztelésként értékelni.*

Fentiek alapján tehát a sajtószerv kötelezettsége az érintett személy cáfolatának is helyet biztosítani tudósításában, azonban ennek az alperesi sajtószerv nem tett eleget, azt indítványozótól megtagadta, meg sem kísérelte sem indítványozót sem legalább a védőjét megszólaltatni műsoraiban. A bíróságok mindezt valamilyen oknál fogva nem is vizsgálták ítéleteik során.

Indítványozó álláspontja szerint ez szintén olyan mulasztás a bíróságok részéről, ami ítéleteik megsemmisítését indokolja.

Bár valamennyi ítélet rögzítette, hogy a PK. 14. sz. állásfoglalás III. pontja biztosítja indítványozó számára azt a lehetőséget, hogy ha a büntetőeljárás nem vezet elmarasztalásra, akkor a sajtószervtől kérje, hogy a nézőket erről is tájékoztassa, azonban ez sem esetében sem mások esetében nem jelent arányos jogorvoslatot.

Indítványozóval szemben a büntetőeljárás lassan 9 éve van folyamatban, a jó hírnevét sértő állításokat a sajtónak köszönhetően 2010. évben az egész ország megismerte, míg jogerős döntés hiányában sajnos jelenleg sincs még olyan helyzetben, hogy a bíróságok által felhozott jogorvoslati tájékoztatást közzétételtesse. Amennyiben azt mégis megtehetné, hatékonyan az semmi estre sem lenne tekinthető, akik ugyanis a sajtóközvetítés hatására terroristának, köztörvényes gyilkosnak bélyegezték meg közel 10 éve - és jelenleg is annak tartják - azok véleményét sajnos egy helyreigazító közlemény sem tudná mára megreformálni.

Indítványozó éppen ezért kiemeli, hogy a médiát nem véletlenül tartják a negyedik hatalmi ágnak, ugyanis ha rossz célra használják fel, akkor visszafordíthatatlan károkat tud okozni az egyének életében.

Emiatt szükségesnek tartja a sajtószabadság korlátait előírni a büntetőeljárással kapcsolatos és általában a sajtó tudósítások körében, és mivel saját ügyében álláspontja szerint a jó hírneve és ártatlansága vélelme sérelmére indokolatlanul került a sajtószabadság védelembe véve az eljáró bíróságok részéről, így kéri a jogsértő ítéletek megsemmisítését.

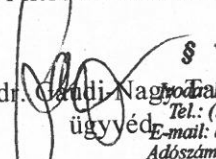
3. Összegzés, záró rész

Az alkotmányjogi panaszindítvány érdemi indoklásában kifejtettekre indítványozó ezúton kéri a T. Alkotmánybíróságot, hogy az alaptörvény-ellenes elsőfokú, jogerős és felülvizsgálati ítéleteket megsemmisíteni szíveskedjenek.

Indítványozó nyilatkozik, hogy az ügyben volt folyamatban felülvizsgálati eljárás, mely érdemi döntéssel már lezárult, a törvényesség érdekében egyéb jogorvoslati eljárás illetve perújítás nincs folyamatban.

Indítványozó továbbá az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel nyilatkozik, hogy a jelen ügyben előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványában szereplő személyes adatai nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá.

A kérelem kedvező elbírálásában bízva tisztelettel:

Dr. Gaudi-Nagy Tamás

 ügyvéd

 Európa jogi szakjogász

 dr. Gaudi-Nagy Tamás 105 Budapest, Gabona u. 10. II. em. 1.

 Tel.: (36-1) 216-3088, Tel/fax: (36-1) 216-2261

 E-mail: drgaudi@drgaudi.hu Http: www.drgaudi.hu

 Adószám: 57117236-2-43 Kamarai azonosító: 14938

Mellékletek:

- 1.sz. melléklet meghatalmazás
- 2.sz. melléklet a Fővárosi Törvényszék 22.P.22.844/2014/23. sz. ítélete
- 3.sz. melléklet a Fővárosi Ítéletábla 2.Pf.20.075/2016/5/II. jogerős ítélete
- 4.sz. melléklet a Kúria Pfv.IV.20.081/2017/7. sz. felülvizsgálati ítélete

